

**NIỀM TIN XÃ HỘI TRONG PHÁT TRIỂN CON NGƯỜI -  
QUAN NIỆM VÀ THỰC TẾ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY**

LƯƠNG ĐÌNH HẢI\*  
LÊ THỊ SỰ\*\*

Niềm tin là phức hợp “chung cất” các kiến thức, quan điểm, tư tưởng, chuẩn mực, nguyên tắc, nguyên lý, kinh nghiệm, những nhận thức được trải nghiệm hoặc tiếp nhận bằng những con đường khác nhau, trong đó có cả lý trí, ý thức, kinh nghiệm, tâm lý, sự trải nghiệm, tính cách, tính khí, văn hóa, v.v. của chủ thể. Phức hợp ấy là nền tảng tinh thần, là động lực của các động cơ, hành vi, hành động của chủ thể. Niềm tin thể hiện vốn sống, trình độ kiến thức, tính cách, văn hóa và điều kiện sống mà chủ thể đã trải qua, tiếp nhận và tích lũy. Nó bao hàm niềm tin cá nhân và niềm tin xã hội, phản ánh tồn tại xã hội và bị quy định bởi tồn tại xã hội, niềm tin xã hội cũng có tính độc lập tương đối đối với tồn tại xã hội.

Niềm tin xã hội theo nghĩa hẹp là sự tin tưởng, tín nhiệm, kì vọng của các chủ thể xã hội (cá nhân, cộng đồng, xã hội) vào các thiết chế xã hội - chính trị hiện hữu, các quan hệ xã hội - chính trị hiện tồn trong xã hội. Các thiết chế và các quan hệ xã hội - chính trị bao hàm các giá trị, lý tưởng, mục tiêu xã hội - chính trị, các chủ thể xã hội - chính trị và hoạt động của chúng, đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật, pháp quy, các quan hệ xã hội - chính trị và sự vận hành của chúng trong hiện thực, v.v.. Niềm tin xã hội phụ thuộc lớn vào tính chất, mức độ phản ứng sát, đúng, trúng của các thiết chế chính trị, xã hội đối với các sự kiện, biến động bất bình thường hoặc có liên quan đến đời sống của đông đảo dân cư. Khi niềm tin xã hội bị khủng hoảng thì niềm tin tôn giáo, tín ngưỡng bùng phát. Trong thời đại cách mạng khoa học - công nghệ, cách mạng công nghiệp lần thứ ba và lần thứ tư, các phương tiện hiện đại của các cuộc cách mạng này đang đóng vai trò ngày càng to lớn đối với niềm tin xã hội.

**Từ khóa:** niềm tin, niềm tin và tín ngưỡng, niềm tin và giá trị, niềm tin và cách mạng khoa học - công nghệ.

---

\* PGS.TSKH. Viện Nghiên cứu Con người, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

\*\* TS.; Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên.